

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ANTSTOLIŲ ĮSTATYMO NR. IX-876
21 STRAIPSNIO 6 DALIES PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIIP-2014**

2018 m.

d. Nr.

Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2018 m. gegužės 30 d. sprendimo Nr. SV-S-752 „Dėl teisės aktų projektų išvadų“ 1.11 papunktį, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Nepritarti Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo Nr. IX-876 21 straipsnio 6 dalies pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIIP-2014 (toliau – Projektas) dėl šių priežasčių:

1. Lietuvos Respublikos antstolių įstatymo 10 straipsnyje nustatyta, kad antstolis negali eiti kitų mokamų pareigų įmonėse, įstaigose ir organizacijose ar dirbti kito darbo, išskyrus šiame straipsnyje nustatytas išimtis. Atsižvelgiant į tai, užtikrinant antstolio ekonominį nepriklausomumą ir galimybę efektyviai atlikti valstybės jam deleguotas funkcijas, Antstolių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nustatyti vykdymo išlaidų apskaičiavimo kriterijai: vykdymo išlaidos grindžiamos ekonominiais skaičiavimais, kuriais užtikrinamas antstolio ekonominis nepriklausomumas, skatinamas efektyvus išieškojimas ir atsižvelgiama į veiklos, reikalingos antstolio funkcijoms atlikti, pobūdį ir vertę, vykdymo išlaidų perskirstymą (kryžminį subsidijavimą) tarp skirtingų vykdomo proceso dalyvių, antstolio profesinės veiklos ir civilinės atsakomybės riziką, sąnaudas; vykdomosios bylos administravimo išlaidos turi atitikti antstolio ir jo darbuotojų patiriamas sąnaudas (materialines ir laiko) vykdymo veiksmams atlikti; atlygis antstoliui turi užtikrinti pagrįstą investicijų grąžą, galimybę sukurti tinkamas klientų aptarnavimo sąlygas ir įdarbinti reikalingos kvalifikacijos darbuotojus. Projektu siūloma nustatyti, kad vykdymo išlaidų dydis negali viršyti 10 procentų nuo išieškomos sumos, tačiau kartu su Projektu nėra pateikti ekonominiai paskaičiavimai, pagrindžiantys, kad siūlomas vykdymo išlaidų dydis užtikrina Antstolių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje nurodytų tikslų įgyvendinimą.

2. Projekte numatyta, kad Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gali nustatyti mažesnius nei 10 procentų nuo išieškomos sumos įkainius, tačiau nepateikta jokių sąlygų, kurioms esant, ar kriterijų, kuriais vadovaujantis, tokia teisė būtų įgyvendinta. Atsižvelgiant į tai, kad Projektu siūlomas teisinis reguliavimas suteikia antstoliui teisę reikalauti apmokėti vykdymo išlaidas, o skolininkui nustato pareigą jas apmokėti, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuota doktrina, šių teisių ir pareigų įgyvendinimo tvarkos pagrindinės nuostatos turėtų būti aiškiai nustatytos įstatyme.

3. Antstolių įstatymo 21 straipsnio 5 dalyje įtvirtintas vykdymo išlaidų perskirstymo (kryžminio subsidijavimo) tarp skirtingų vykdomo proceso dalyvių kriterijus užtikrina, kad

vykdomosiose bylose, kuriose vykdymo išlaidos nebuvo išieškotos dėl skolininko nemokumo, antstolio patirtas sąnaudas kompensuotų kitose vykdomosiose bylose išieškotos vykdymo išlaidos. Atsižvelgiant į tai, priėmus Projektu siūlomą reguliavimą, kad vykdymo išlaidos negali viršyti 10 procentų nuo išieškomos sumos, sėkmingo išieškojimo atveju išieškotos vykdymo išlaidos nekompensuotų antstolio sąnaudų vykdomosiose bylose, kuriose vykdymo išlaidos nebuvo išieškotos, ir dėl to antstolio veikla taptų nuostolinga.

4. Neaišku, kaip Projektu siūlomą reguliavimą reikėtų taikyti praktikoje, nes nei Projekte, nei Projekto aiškinamajame rašte nenurodyta, kaip turėtų elgtis antstolis vykdomo išlaidoms pasiekus maksimalią 10 procentų ribą: antstolis vykdomąją bylą turėtų nutraukti ar vykdomo veiksmus atlikti savo sąskaita. Pažymėtina, kad vykdomąją bylą nutraukus dėl to, kad vykdomo išlaidos pasiekė maksimalią ribą, būtų pažeidžiami išieškotojo interesai, o nustačius, kad vēlesnius priverstinio vykdymo veiksmus antstolis turi atlikti savo sąskaita, būtų pažeidžiama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 48 straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta kiekvieno žmogaus teisė gauti teisingą apmokėjimą už darbą. Projekte taip pat nenumatyta, kaip turėtų būti elgiama iki įstatymo įsigaliojimo pradėtose vykdomosiose bylose, kuriose už atliktus priverstinio vykdymo veiksmus apskaičiuotos vykdomo išlaidos jau viršija 10 procentų nuo išieškomos sumos ribą.

5. Projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad viena iš Projekto parengimą paskatinusių priežasčių yra antstolių piktnaudžiavimas skaičiuojant vykdomo išlaidas. Pažymėtina, kad vykdomo išlaidų dydis, kaip ir bet kuris kitas antstolio procesinis veiksmas, gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 510 straipsnyje nustatyta tvarka, o Civilinio proceso kodekso 611 straipsnio 5 dalyje nurodyta, kad teismas, nustatęs, kad antstolio apskaičiuotos vykdomo išlaidos yra aiškiai nepagrįstos, gali skirti antstoliui iki trijų šimtų eurų baudą.

Ministras Pirmininkas

Teisingumo ministras

Strateginio valdymo departamento
Dokumentų valdymo skyriaus
vyriausioji specialistė

M. Rutkauskienė
Monika Rutkauskienė
2018-04-26

Teisinių institucijų
departamento direktorė
J. Sinkevičiūtė
Jolita Sinkevičiūtė
2018-04-27

Teisingumo ministras
Elvinas Jankevičius

2018 07 31